

SAKSFREMLEGG

Forprosjekt Senter for psykisk helse

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
84/2025	17.12.2025	Styret for St. Olavs hospital

Saksansvarlig: Sondre Johan Worsøe

Saksbehandler: Sondre Johan Worsøe

Innstilling

1. Styret viser til at Styret i Helse Midt-Norge RHF i sak 168/2025 den 20. november 2025 godkjente konseptrapporten for Senter for psykisk helse og vedtok å sende lånesøknad til Helse- og omsorgsdepartementet for å finansiere prosjektet. Styret tar til etterretning styrevedtak punkt 6 i sak 168-2025 i Styret i Helse Midt-Norge RHF om at St. Olavs hospital kan starte forprosjektfasen under forutsetning av at det ikke pådras forpliktelser som er bundet opp til Stortingets godkjenning og bevilgning av lån.
2. Styret opprettholder sitt tidligere vedtak i sak 46/2025 om at anbudskonkurransen om rådgiver(e) og entreprenør(er) kan utlyses, med de kostnader og risiki som er beskrevet i saken. Styret skal godkjenne tildeling av kontrakter i eget møte.

Vedlegg

Ingen

Tidligere relevante styresaker

Styresak 45/2017 «Senter for psykisk helse – Status og tiltak for finansiering»

Styresak 37/2021 «Senter for psykisk helse Øya – oppstart konseptfase»

Styresak 08/2022 «Godkjenning av hovedprogram og hovedalternativ for Senter for psykisk helse»

Styresak 67/2022 «Endret fremdriftsplan Senter for psykisk helse»

Styresak 78/2022 «Endret fremdriftsplan Senter for psykisk helse»

Styresak 35/2023 «Langtidsbudsjett 2024-2029»

Styresak 38/2024 «Langtidsbudsjett 2025-2030»

Styresak 66/2024 «Langtidsbudsjett 2025-2030 – revidert»

Styresak 21/2025 «Investeringsprosjekt Senter for psykisk helse»

Styresak 33/2025 «Økonomisk langtidsplan 2026-2031»

Styresak 46/2025 «Investeringsprosjekt – Senter for psykisk helse»

BAKGRUNN

Styret ved St. Olavs hospital godkjente konseptrapport og vedtok i styresak 46/2025

«Investeringsprosjekt - Senter for psykisk helse» å sende konseptrapport over til Helse Midt-Norge RHF for godkjenning og med anmodning om lånesøknad. Styret ved St. Olavs hospital gjorde i saken følgende vedtak i punkt 6:

6. *Styret legger til grunn at Senter for psykisk helse kan være ferdigstilt i løpet av 2031 i henhold til plan for videre arbeid slik det er beskrevet i konseptrapporten. Regulering, forberedelser til forprosjekt og konkurranse om rådgiver(e) og entreprenør(er) kan videreføres mens avklaringene om finansiering pågår, og prosjektet kan utlyse anbud. Styret skal vedta tildeling av kontrakter til rådgiver og entreprenør i en egen sak som skal legges frem for Styret når finansieringen er endelig avklart gjennom vedtak i Stortinget.*

Styret i Helse Midt-Norge RHF gjorde i sak 168-2025 «Konseptfase for Senter for psykisk helse ved St. Olavs hospital HF» følgende vedtak:

1. *Styret godkjenner konseptrapporten for Senter for psykisk helse ved St. Olavs hospital HF og ber om at denne legges til grunn for det videre arbeidet i et forprosjekt for prosjektet.*
2. *Økonomisk styringsramme for totalprosjektet fastsettes til 3 555 millioner kroner (P50), med en styringsramme (P50) for St. Olavs hospitals HF på 2 721 millioner kroner (januar 2025-kroner).*
3. *Styret viser til at St. Olavs hospital HF selv skal sikre finansiering innenfor en ramme på 3140 millioner kroner (P85) forutsatt lån i henhold til gjeldende retningslinjer fra Helse- og omsorgsdepartementet. Dette omfatter både nødvendig salg av eiendommer og egenfinansiering.*
4. *Styret ber administrerende direktør søke Helse- og omsorgsdepartementet om lån i henhold til gjeldende retningslinjer, slik at prosjektet kan sikres finansiering til gjennomføring av utbyggingen i tråd med saksunderlaget.*
5. *Styret ber om å få seg forelagt en egen sak med konkrete kuttforslag og tiltak hvis prognose for prosjektet overstiger P50.*
6. *Styret er opptatt av god fremdrift i prosjektet. St. Olavs hospital kan starte forprosjektfasen, under forutsetning av at det ikke pådras forpliktelser som er bundet opp til Stortingets godkjenning og bevilgning av lån. Forprosjektfasen skal gjennomføres i samarbeid med NTNU. Styret ber om at St. Olavs hospital i forprosjektet utarbeider kuttlistene for alle faser i prosjektet.*

FAKTISKE OPPLYSNINGER

Etter styrevedtaket på St. Olavs hospitals i juni 2025 har det vært arbeidet videre med planleggingen av forprosjektet basert på styrets vedtak om dette (vedtakspunkt 6 i styresak 46/2025). Dette arbeidet er nå ferdigstilt og det er klart for at anbudsdokumentene for rådgivere og entreprenør kan sendes ut.

Det er gjort en videre vurdering av kostnadene i 2026, under forutsetningen av at anbudsdokumentene og kontraktene med rådgivere og entreprenør vil inneholde en avbruddsklausul, som estimert begrenser det totale kostnadspådraget for begge partene til 55 mill. kr. Avbruddsklausulen i kontraktene skal gi oppdragsgiver anledning til å stoppe prosjektet når som helst, med en forpliktelse til å kompensere rådgivere og entreprenør med faktisk medgått tid pluss tre uker.

Følgende tabell viser kostnadspådraget på P50-nivå i løpet av 2026 dersom anbudskonkurransen utlyses snarest:

Fase/aktivitet	Varighet til	Estimert samlet kostnad for partene	Kostnad for St. Olavs hospital (60%)
Anbudskonkurranse	Juni 2026	0,5 mill. kr.	0,3 mill. kr.
Planlegging av forprosjektet med kontraktspartnerne	September 2026	15 mill. kr.	9 mill. kr.
Gjennomføringsfase (2026-del)	Desember 2026	40 mill. kr.	24 mill. kr.
Totalt		55,5 mill. kr.	33,3 mill. kr.

Forprosjektet er nå i sin helhet estimert til å koste ca. 200 mill.kr. (2025-kroner). Av dette utgjør St. Olavs hospitals andel ca. 120 mill.kr. Lånerammen for prosjektet er for St. Olavs hospital på 2721 millioner kroner (P50), hvorav egenkapitalen som St. Olavs hospital må stille utgjør 272,1 (P50).

DRØFTING

I tråd med vedtaket i styret i Helse Midt-Norge RHF i sak 166/2025 er nå lånesøknad oversendt fra Helse Midt-Norge RHF til Helse- og omsorgsdepartementet. Normalt vil en tildeling av lån skje i Stortingets vedtak om statsbudsjett påfølgende år. Vedtak i Stortinget forventes derfor å komme i desember 2026. Forut for dette vil Regjeringens forslag til statsbudsjett gi en indikasjon på hvorvidt det vil bli innvilget et lån. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 forventes den første uken i oktober 2026.

Vedtakspunkt 6 i styresak HMN RHF 166/2025 gir videre St. Olavs hospital anledning til å igangsette forprosjektet selv om lånesøknaden ikke enda er behandlet så lenge det ikke pådras kostnader som er bundet opp til Stortingets godkjenning og tilsagn om lån.

Totalt påløpte kostnader for konseptfasen ved utgangen av 2025 estimeres til et sted mellom 30 mill. kr og 40 mill. kr. for St. Olavs hospital. Estimatenes for kostnadene i 2026 følger av tabellen over til totalt 33,3 mill. kr. Den totale kostnaden for konseptfase og forprosjekt ut 2026 for St. Olavs hospital er dermed anslått til å ligge på opptil 73,3 mill. kr. Dette beløpet er godt innenfor egenkapitalen i prosjektet (272 mill. kr. på P50-nivå). Avbruddsklausulen i kontrakten til rådgiver og entreprenør betyr at det ikke pådras noen forpliktelser som er bundet opp til Stortingets eventuelle godkjenning og lånetilsagn i sin behandling.

Forsinkelsene i prosjektet de siste årene har ført til at tidslinjen har blitt stram for NTNU. For NTNU er det avgjørende at forprosjektet nå kommer i gang og at en også søker å «hente inn» tid der det er mulig uten at det skal øke risiko og totalkonstad for prosjektet. For St. Olavs hospital er ikke virksomhetsinnhold i bygget endelig avklart. Det er igangsatt et arbeid med en strategisk arealplan for St. Olavs hospital som i parallell med forprosjektet skal søke å avklare det endelige innholdet i bygget. Arealplanen vil foreligge i slutten av 2026, men det er nødvendig for fremdriften i forprosjektet at mange spørsmål allerede er besvart i den innledende delen av forprosjektet når rådgivere og entreprenør er på plass. Samtidig foreligger det en krevende situasjon for pasientene på Østmarka hvor psykiatrien i dag er nødt til å benytte uhensiktsmessige bygg; sistnevnte utfordrer i tillegg arbeidsforholdene for ansatte i vesentlig grad. Det er derfor, også fra St. Olavs side, ønskelig at Senter for psykisk helse ferdigstilles så raskt som mulig.

Alt i alt er derfor vurderingene at en snarest bør komme i gang med forprosjektet. En må prioritere å få svar fra arealplanen om virksomhetsinnhold slik at det er avklart til andre halvår 2026 slik at en unngår økte kostnader i prosjektet.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Igangsetting av forprosjektet bringer med seg kostnader på opptil 33,3 mill.kr. i 2026 for St. Olavs hospital. Avbruddsklausulen gir St. Olavs hospital anledning til å stoppe prosjektet til enhver tid og kostnadene kan derfor begrenses til et lavere nivå dersom en finner det nødvendig. Dersom Stortinget ikke godkjenner prosjektet og lånesøknaden er risikoen begrenset til 73,3 mill. kr. totalt, noe som er godt innenfor egenkapitalen til St. Olavs hospital.

KONKLUSJON

På grunn av NTNUs behov for raskest mulige ferdigstillelse av bygget og forholdene for pasienter og ansatte på Østmarka, bør forprosjektet settes i gang omgående ved at anbudskonkurransen utlyses. Den økonomiske risikoen med å gå i gang med forprosjektet som beskrevet er relativt begrenset og kan håndteres i det tilfellet Stortinget ikke godkjenner prosjektet og innvilger lån som forventet.